

B. Osobitná časť

K čl. I

K bodu 1 [§ 3 písm. g)]

Legálna definícia kontaktného miesta sa precizuje v nadväznosti na doplnenie legálnej definície asistovaného sčítania, aby bolo jednoznačné, že kontaktné miesto je obyvateľovi na účel splnenia jeho povinnosti sčítať sa prístupné výlučne počas dosčítavania podľa § 5a. Definícia sa zároveň prispôsobuje rozšíreniu definície asistovaného sčítania o formu, ktorou bude aj sčítanie v kontaktnom mieste bez pomoci asistenta sčítania.

K bodu 2 [§ 3 písm. m)]

Legálna definícia asistovaného sčítania sa dopĺňa, aby bolo jednoznačné, že služba asistovaného sčítania sa poskytuje výlučne počas dosčítavania podľa § 5a. Zároveň je potrebné upraviť vnútorný odkaz z dôvodu prečíslovania odsekov v § 8 novelizačným bodom 7.

Samosčítanie obyvateľa nebude počas doby dosčítania možné, okrem prípadu, ak prebehne v prípade priaznivej epidemiologickej situácie pomocou IKT prostriedkov inštalovaných v kontaktnom mieste, čo sa bude považovať za formu poskytnutia služby asistovaného sčítania. V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že uvedená forma je dostupná pre obyvateľov, ktorý majú digitálne zručnosti ale nedisponujú vlastnými IKT prostriedkami na sčítanie a vzhľadom na nepredvídateľnosť vývoja epidemiologickej situácie, sa obyvateľ nemôže spoliehať, že kontaktné miesto mu bude počas celej doby dosčítania k dispozícii.

K bodu 3 (§ 4 ods. 1)

Ustanovenie sa precizuje z dôvodu, že na základe § 5a štatistický úrad bude zisťovať údaje na účely sčítania prostredníctvom sčítacieho formulára na sčítanie obyvateľov nielen v dobe sčítania obyvateľov ale aj v ďalšom období, počas tzv. dosčítavania. Doba, v ktorej prebehne dosčítavanie, je potrebné týmto ustanovením z dôvodu zabezpečenia realizácie úloh a povinností vymedziť ako súčasť celej doby sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021.

K bodu 4 (§ 5)

Z dôvodu využitia termínu „dosčítavanie“ pre pomenovanie nového inštitútu v zákone, ktorého zavedenie je ťažiskovým predmetom návrhu novely, a potreby primerane upraviť vzhľadom k predĺženiu celkového trvania sčítania obyvateľov aj čas, v ktorom je možné vykonať zisťovanie po sčítaní“, ktoré sa uskutočňuje krátko po sčítaní na účely posúdenia pokrytia a obsahu podľa čl. 2 bodu 13 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2017/881 z 23. mája 2017, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 763/2008 o sčítaní obyvateľov, domov a bytov, pokiaľ ide o formu a štruktúru správ o kvalite a technický formát na zasielanie údajov, a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1151/2010 (Ú. v. EÚ L 135, 24. 5. 2017), sa navrhuje nové znenie § 5.

K bodu 5 (§ 5a)

§ 5a ods. 1

Z dôvodu trvania závažnej epidemiologickej situácie spôsobenej šírením ochorenia COVID-19, ktoré sa dá predpokladať v dobe sčítania obyvateľov, sa určuje, že asistované sčítanie sa vykoná až po uplynutí doby sčítania obyvateľov. Obyvateľom, ktorí spadajú do kategórie osôb vymedzenej v § 8 ods. 3 zákona (v navrhovanom znení ide o § 8 ods. 4), sa poskytne možnosť sčítať sa s využitím služby asistovaného sčítania, teda s pomocou stacionárneho asistenta v kontaktnom mieste, stacionárneho asistenta v zariadení podľa § 12 ods. 5 zákona, v ktorom sa obyvateľ zdržiava, s pomocou mobilného asistenta sčítania v mieste, kde sa sčítavaný obyvateľ zdržiava a bez pomoci stacionárneho asistenta sčítania v kontaktnom mieste pomocou IKT inštalovaných v kontaktnom mieste.

§ 5a ods. 2

Ustanovenie upravuje rozhodnutie predsedu úradu o začatí dosčítavania a umožňuje začať dosčítavanie na účel poskytnutia služby asistovaného sčítania len na základe rozhodnutia predsedu štatistického úradu, pričom umožňuje vykonať dosčítavanie aj na časti územia Slovenska v závislosti od aktuálnej epidemiologickej situácie. Takáto možnosť je odôvodnená potrebou umožniť sčítať sa každému obyvateľovi SR.

Využitie služby asistovaného sčítania bude teda možné len pri splnení podmienky, že jej poskytovanie nebude v rozpore s účinnými opatreniami Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky na ochranu verejného zdravia nariadenými z dôvodu, že na celom území SR alebo v územnej pôsobnosti regionálneho úradu verejného zdravotníctva bude pandémie ochorenia COVID-19.

§ 5a ods. 3

Ustanovenie upravuje rozhodnutie predsedu úradu o zastavení dosčítavania. Vzhľadom na to, že nariadené opatrenia Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky na ochranu verejného zdravia musia reagovať na zmeny v priebehu pandémie, rozhodnutie predsedu úradu o začatí dosčítavania nemôže obsahovať konkrétny dátum jeho dočasného zastavenia v prípade, ak by jeho vykonávanie ohrozovalo verejné zdravie. Ak by sa po vydaní rozhodnutia o začatí dosčítavania pandemická situácia nezmenila (t. j. neboli by vydané ďalšie prísnejšie opatrenia Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky), dosčítavanie by pokračovalo až do uplynutia doby ustanovenej v § 5a ods. 1, teda do 31. októbra 2020. V opačnom prípade predseda úradu musí vydať rozhodnutie o zastavení dosčítavania na území Slovenskej republiky alebo jeho časti a príslušné rozhodnutie o začatí dosčítavania ním zruší.

§ 5a ods. 4

S ohľadom na časovú a vecnú naliehavosť prijímania oboch druhov rozhodnutí predsedu úradu sa navrhuje vylúčiť jeho prijímanie v rámci všeobecného správneho konania.

Z dôvodu právnej istoty predsedu štatistického úradu pri vydávaní rozhodnutia o začatí dosčítavania a rozhodnutia o zastavení dosčítavania sa viaže tvorba oboch rozhodnutí na podklad, ktorým je stanovisko Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky o tom, aké účinné opatrenia na ochranu verejného zdravia, ktoré majú priamy vplyv na možnosť a

podmienky začatia dočasného zastavenia dosčítavania, vydal na celoslovenskej alebo regionálnej úrovni. Stanovisko by malo obsahovať odpoveď na otázku, či asistované sčítanie bude možné vykonať alebo v ňom pokračovať, t. j. nemá ísť len o zoznam prijatých opatrení. Stanovisko Úradu verejného zdravotníctva sa týka aj nariadených opatrení na regionálnej úrovni.

V nadväznosti na toto stanovisko sa definujú obsahové náležitosti výrokov oboch druhov rozhodnutí vrátane dostupnosti každej z foriem asistovaného sčítania.

§ 5a ods. 5

Vzhľadom na vylúčenie správneho poriadku pri rozhodovaní predsedu úradu je potrebné ustanoviť osobitne aj opravný prostriedok proti vydaným rozhodnutiam. S ohľadom na časovú a vecnú naliehavosť prijímania oboch druhov rozhodnutí predsedu úradu sa možnosť revízie rozhodnutí obmedzuje na súdny prieskum, čo vyplýva z pôsobnosti Správneho súdneho poriadku. V súlade s § 184 Správneho súdneho poriadku nemá podanie správnej žaloby odkladný účinok.

§ 5a ods. 6

Vzhľadom na vylúčenie správneho poriadku pri rozhodovaní predsedu úradu sa ustanovujú formálne náležitosti oboch druhov rozhodnutí a spôsob ich oznámenia adresátom. Zároveň sa upravuje zabezpečenie včasného informovania obyvateľov o vydaní rozhodnutí aj ďalšími prostriedkami, a to vzhľadom na časovú naliehavosť zabezpečenia plnenia povinnosti sčítať sa.

K bodom 6 a 7 (§ 8 ods. 1 a 2)

Skutočnosť, že všeobecne sa povinnosť obyvateľa a jeho zákonného zástupcu [§ 7 ods. 1 písm. a) a b)] sčítať sa môže realizovať nielen v dobe sčítania obyvateľov ale v prípade využitia asistovaného sčítania aj počas dosčítavania, je potrebné zohľadniť v ustanovení obsahu tejto zákonnej povinnosti. Vzhľadom na potrebnú legislatívno-technickú úpravu súvisiacich ustanovení zákona [najmä súčasný § 3 písm. m) a § 8 ods. 3 upravujúci spôsob poskytnutia služby asistovaného sčítania] je z hľadiska legislatívnej techniky vhodné časový aspekt plnenia povinnosti sčítať sa vyčleniť do nového odseku z dôvodu použiteľnosti vnútorných odkazov v zákone a zrozumiteľnosti zákona.

K bodu 8 (§ 8 ods. 4)

Precizuje sa spôsob poskytovania služby asistovaného sčítania. Keďže asistované sčítanie sa bude vykonávať výlučne v rámci dosčítavania v dobe ustanovenej v § 5a ods. 1, počas doby sčítania obyvateľov (§ 4 ods. 2 zákona) bude činnosť asistentov vylúčená, t. j. nebudú pôsobiť. Medzi formy poskytovania služby asistovaného sčítania sa dopĺňa aj samosčítanie obyvateľa v kontaktnom mieste s pomocou v ňom nainštalovaných IKT prostriedkov.

V dobe sčítania obyvateľov sa sčítajú obyvatelia, ktorí sú digitálne zruční ale aj ich maloleté deti. Nie je však vylúčené, aby sa v dobe sčítania obyvateľov sčítali aj osoby, ktoré sa samé sčítať nedokážu, pretože naďalej platí, že ich môžu v dobe sčítania obyvateľov sčítať ich blízke osoby alebo iné osoby, s ktorými žijú v jednej bytovej domácnosti.

K bodu 9 [§ 8 ods. 5 písm. a)]

Vypúšťa sa už v súčasnosti nadbytočný odkaz, ktorý by popri legislatívno-technickej úprave v novelizačnom bode 25 komplikoval porozumenie textu ustanovenia.

K bodom 10 a 11 [§ 8 ods. 5 písm. b) a d) a ods. 6]

Legislatívno-technická úprava vzhľadom na prečíslovanie odsekov v § 8.

K bodu 12 (§ 12 ods. 3)

Úprava súvisí s potrebou zaistiť, že ak asistent sčítania pôsobiaci v zariadení skončí s vykonávaním svojej funkcie pred dosčítavaním alebo počas neho, v záujme eventuálne nespĺnenej povinnosti zariadenia podľa § 8 ods. 5, treba vymenovať nového asistenta sčítania. Úprava reflektuje na skutočnosť, že sa na základe novely zákona oddŕaľuje čas, v ktorom budú už vymenovaní asistenti môcť vykonávať asistované sčítanie a môžu existovať v súčasnej epidemiologickej a ekonomickej situácii väčšia incidencia vyčiarnutia asistenta sčítania zo zoznamu asistentov sčítania.

K bodu 13 (§ 16 ods. 4 a 5)

Z dôvodu, že asistenti sčítania budú pôsobiť až počas dosčítavania, je potrebné zmeniť termín vyplácania náhrady mzdy alebo platu a odmien tých asistentov sčítania, ktorí nie sú zamestnancami obcí.

K bodu 14 (§ 18 ods. 1)

Vzhľadom na presun poskytovania služby asistovaného sčítania z doby sčítania je potrebné túto skutočnosť zohľadniť v danom ustanovení, pričom je vhodné uviesť, že prevádzka kontaktného miesta je možná len pri dodržaní opatrení Úradu verejného zdravotníctva SR a regionálnych úradov verejného zdravotníctva aktuálne nariadených na ochranu verejného zdravia, ktoré musia byť rešpektované už pri vyhlásení začatia dosčítavania rozhodnutím predsedu štatistického úradu.

K bodu 15 (§ 19 ods. 1)

Povinnosť prevádzkovania kontaktného miesta je potrebné vzhľadom na povahu a dôvod zmien v priebehu sčítania obyvateľov viazať na prevádzkovanie len počas priaznivej epidemiologickej situácie, teda čas, kedy prebieha dosčítavanie.

K bodu 16 [§ 20 ods. 1 písm. b)]

Ide o nutnú legislatívno-technickú úpravu, pretože termín, ktorý doteraz ako legislatívna skratka označoval inštitút zisťovania po sčítaní, sa v zákone použije na pomenovanie procesu vymedzeného § 5a zákona.

K bodu 17 [§ 25 ods. 4 písm. b)]

Ide o precizovanie vymedzenia osoby nachádzajúcej sa v zariadení sociálnych služieb, ktorej bude potrebné poskytnúť službu asistovaného sčítania vzhľadom na zmeny v § 8, pričom

zároveň sa vypustí z dôvodu zostručnenia nadbytočný odkaz na § 8 ods. 2 (v novelizovanom znení ide o odsek 3).

K bodu 18 [§ 27 ods. 2 písm. i)]

Vzhľadom na presun poskytovania služby asistovaného sčítania z doby sčítania je potrebné upraviť čas, do ktorého je možné zriadiť kontaktné miesta. Kontaktné miesta obce už zriadili, čiže v praxi pôjde o prípady, ak bude z rôznych dôvodov zriadiť nové kontaktné miesto.

K bodu 19 [§ 27 ods. 2 písm. n)]

Úprava súvisí s možnosťou vzniku nových kontaktných miest zriadených obcami, pretože na základe novelizačného bodu 18 sa predĺži možnosť ich vzniku až do 15-teho dňa pred začatím doby dosčítavania. S tým súvisí plnenie rovnakých povinností ako v súčasnom znení § 27 ods. 2 písm. n), ale v dodatočne predĺženej lehote.

Tieto úpravy reagujú na skutočnosť, že sa na základe novely zákona oddŕaľuje čas, v ktorom budú kontaktné miesta prevádzkované a môže dôjsť k ich zániku z ekonomických dôvodov.

K bodu 20 [§ 27 ods. 2 písm. o)]

Úprava reaguje na skutočnosť, že sa na základe novely zákona oddŕaľuje čas, v ktorom budú už vymenovaní asistenti môcť vykonávať asistované sčítanie a môžu existovať v súčasnej epidemiologickej a ekonomickej situácii väčšia incidencia vyčiarnutia asistenta sčítania zo zoznamu asistentov sčítania. Ak by bol odliv asistentov sčítania markantný, obci by chýbal zákonom dané oprávnenie vykonávať výber a nábor asistentov sčítania, čo napríklad súvisí aj s jej postavením prevádzkovateľa pri spracúvaní osobných údajov kandidátov.

K bodu 21 a 22 [§ 29 ods. 1 písm. a), b) a d)]

Legislatívno-technická úprava vzhľadom na prečíslovanie odsekov v § 8. Mechanizmus ukladania sankcií sa nemení.

K bodu 23 (§ 37 ods. 2)

Úprava súvisí s predĺžením doby sčítania obyvateľova potrebou zabezpečiť, aby obec nakladala s majetkom financovaným so štátneho rozpočtu a určeným na plnenie úloh obce podľa § 27 ods. 2 zákona až do uplynutia posledného dňa doby, v rámci ktorej môže byť vykonané dosčítavanie.

K bodu 24 (§ 39a)

Legislatívne zmeny sa týkajú aj úloh a vymenovania asistenta sčítania (§ 10 a § 12) a povinnosti obce prevádzkovať kontaktné miesto [§ 18, 19 a § 27 ods. 2 písm. i) a n)]. Podstatou legislatívnych zmien je ustanoviť, že povinnosti asistenta sčítania a príslušné povinnosti obce sa plnia počas dosčítania, t. j. v inom čase, ako doterajší zákon ustanovoval. Preto je potrebné prechodnými ustanoveniami zabezpečiť, aby boli vybraní a vymenovaní asistenti sčítania a zriadené kontaktné miesta obcí považované za asistentov sčítania resp. kontaktné miesta podľa zákona v znení účinnom dňom vyhlásenia.

K bodu 25 [§ 8 ods. 5, § 10 ods. 2 a 3, § 14 ods. 3 písm. d) a § 27 ods. 2 písm. i)]

Ide o legislatívno-technickú úpravu ustanovení, v ktorých bolo vykonávanie asistovaného sčítania doteraz viazané na dobu sčítania obyvateľov.

K čl. II

Účinnosť zákona sa navrhuje s ohľadom na potrebu presunúť poskytovanie služby asistovaného sčítania z doby sčítania obyvateľov (15. februára 2021 do 31. marca 2021), na neskorší čas (na dobu určenú na dosčítavanie), pretože vykonávanie asistovaného sčítania počas závažnej epidemiologickej situácie v Slovenskej republike spôsobenej šírením ochorenia COVID-19 by ohrozovalo verejné zdravie zraniteľných skupín (najmä seniorov] resp. by bolo v rozpore s opatreniami Úradu verejného zdravotníctva SR a uzneseniami vlády o vyhlásení mimoriadnej situácie a o predĺžení núdzového stavu z dôvodu ohrozenia života a zdravia osôb v príčinnej súvislosti so vznikom pandémie.

Z tohto dôvodu je legisvakačná lehota skrátená na minimum.